

Different
Sounds

Med stöd av Erasmus+

Förbehåll: Tankar och åsikter som uttrycks i den här boken är artisternas egna och återspeglar inte nödvändigtvis EU:s eller UHR:s hållning och kan därmed inte hållas ansvariga för dem.

Finansieras av
Europeiska unionen

Utgiven: Februari 2025

Grafisk design: Wydawnictwo w Podwórk

Utveckling av en multimediasversion: Piotr Czerski

MEDIS5.

sensus

Menschsein
stärken **ib**

Medverkande

PSONI. Gdańsk – Polen

Berättelser

Sallad – hur man blandar respekt

Jakub Matys

Maria Dragańczuk

Katarzyna Czapor

Bartłomiej Dulski

Vilken respekt?

Jan Skiba

Intervjuer

Sebastian Włodarek

Wojciech Birtus

Magdalena Spaleniak

Jacek Cieśllicki

Jan Skiba

Miriam Porębska

Oskar Małolepszy

Jakub Matys

Grafik/bilder

Monika Cyrocka

Paulina Grudzień

Dorota Hajto

Filip Butowski

Iwona Dejcz

Andrzej Ciesielski

Patrycja Rydzkowska

Krzysztof Szczuka

Tomek Krajewski

Zbigniew Szymczak

Iza Romińska

Bartek Siudyła

Marcin Owczarzak

Darek Lisiecki

Wojtek Nastaly

Łukasz Gawlik

Jan Skiba

Jakub Matys

Darek Kądziołka

Krzysztof Group

Kasia Kwilman

Adam Psuj

Marcin Pomorski

Patryk Wasilkowski

Radek Zieliński

Musiker

Remont Pomp band

Sebastian Włodarek

Wojciech Birtus

Magdalena Spaleniak

Jacek Cieśllicki

Jan Skiba

Miriam Porębska

Jarosław Marciszewski

Joanna Świeczkowska

Aleksandra Walesiuniuk

Maria Grammatikou

Maria Romero

Sena Koval

Gästartist: Mikołaj Trzaska

Medverkande

Medis 5 – Sverige

Berättelse

Vasen som ville sjunga opera

Lars Järling

Intervjuer

Lena Hesse

Kent Sidvall

Steffi Bakker

Erik Nordlund

Rolf Hendil-Forssell

Petter Wrigstad

Josefin Rehn

Torbjörn Bellind

Anna-Karin Unger

Tobias Andersson

Mathias Danielsson

Målningar

Ulf Lennman

Tobias Andersson

Anna-Carin Eriksson

Petter Wrigstad

Musiker

Tobias Andersson

Rolf Hendil-Forssell

Erik Nordlund

Torbjörn Bellind

Anna-Karin Unger

Petter Wrigstad

Steffi Bakker

Gästartist:

Mathias Danielsson

Logotyp

Ida Wik

Medverkande

IB – Tyskland

Berättelse

Jag heter Joann

Uwe Nussbaum

Intervjuer

Benedikt Radgen

Uwe Nussbaum

Katharina Klein

Erwin Dittrich

Willi Radzuwait

Christina Nickel

Grafik

Benedikt Radgen

Uwe Nussbaum

Katharina Klein

Erwin Dittrich

Willi Radzuwait

Chantal Sternberg

Musiker

Benedikt Radgen

Uwe Nussbaum

Katharina Klein

Erwin Dittrich

Willi Radzuwait

Christina Nickel

Michael Roth

Hennadii Baloian

Jennifer Nichole ”Nikki” Evans

Anna Weckler

Ute Günther

Martina Ständer

Christine Halas

Innehåll

1. Beskrivning av projektet ”Different Sounds”

2. Berättelser

- Vasen som ville sjunga opera
- Sallad – hur man blandar respekt
- Vilken respekt?
- Jag heter Joann

3. Intervjuer

- Att arbeta konstnärligt och att möta publiken
- Respekt för olikheter
- Hur förstår vi varandra?

4. Animation ”Vasen som ville sjunga opera”

5. Different Sounds Orchestra – konserter

6. Different Sounds som multimedial e-bok

7. Different Sounds som e-bok

8. Partnerorganisationer

9. Tack

1. Beskrivning av projektet ”Different Sounds”

Projektet ”Different Sounds” inkluderar tre organisationer: Polen (Polska Föreningen för personer med intellektuell funktionsnedsättning, Gdańsk-avdelningen / PSONI), Sverige (Medis 5, Sensus studieförbund, Stockholm) och Tyskland (IB, Oberursel). Alla arbetar med personer med intellektuell funktionsvariation.

Inom projektet arbetade vi fram fyra olika delar: en tryckt bok, en e-bok, en multimedial e-bok och en animerad film. Berättelserna, texterna, fotografierna, bilderna och musiken som används i produkterna skapades av konstnärer med intellektuell funktionsvariation.

Genom diskussioner och den kreativa skrivprocessen skapades fyra berättelser. Vi presenterar tre teman: allas rätt att vara konstnär, respekt för mångfald och alternativ kommunikation.

1. Beskrivning av projektet ”Different Sounds”

Workshops i musik, måleri och grafik var också en del av projektet. Alla partners engagerade tre musikband: **Remont Pomp** från Polen, **Sprak Orchestra** från Sverige och **IBies** från Tyskland. Dessa band bildade tillsammans en stor grupp som kallades ”Different Sounds Orchestra”.

Musikanter från de tre länderna spelade sex konserter i tre olika länder. I Polen deltog gästartisten Mikołaj Trzaska på saxofon, och i Sverige medverkade Mathias Danielsson på pedal steel guitar.

Konserterna i Polen och Sverige spelades in och finns tillgängliga på streaming-plattformar, bandcamp och som CD.

1. Beskrivning av projektet ”Different Sounds”

Det är viktigt att framhålla att i skapandet av boken/e-boken och den animerade filmen hade personer med intellektuell funktionsnedsättning en central roll med lämpligt stöd från personal. Berättelsen, handlingen, grafiken, musiken och fotografierna – allt skapades av dem och förbereddes därefter professionellt för publicering.

E-boken ”Different Sounds” är översatt till fyra språk: polska, svenska, tyska och engelska. Den begränsade tryckta upplagan av boken ”Different Sounds” finns på tre språk: polska, svenska och tyska.

Projektet möjliggjordes genom Erasmus+ som en del av Aktion 2: Strategiska partnerskap.

Du hittar information om projektet på denna sida:
www.differentsoundsproject.com

Följ oss även på:
[www.facebook.com/
LeadingMyOwnLife](https://www.facebook.com/LeadingMyOwnLife)

2.

Berättelser

Hej!

Jag är historieberättaren.

**Jag kommer att guida
er genom boken.**

**Vad för gott kan komma
ur att en vas går itu?**

**Låt oss höra
vår första berättelse,
från Sverige.**

Vasen som ville sjunga opera

Det fanns en gång en vas som ville sjunga opera. I 73 år hade hon stått på bordet i entrén på ett anrikt gammalt hotell i Wien.

Ibland hände det att det spelades musik i entrén. Ibland var det opera som spelades.

En gång för 57 år sedan spelades "Una Voce Poco Fa", från "Barberaren i Sevilla".

Det kändes i bröstet. I hela kroppen. Hon fylldes av musiken. Hon ville gråta och skratta på samma gång och kände sig lyckligare än hon någonsin gjort tidigare.

Tänk om hon också kunde sjunga så vackert.

En dag kom vaktmästaren och tog vasen. Det saknades en vas på operan där de spelade "Barberaren i Sevilla".

Någon hade sett den vackra vasen på hotellet och tyckte att den skulle passa just i den scenen där de sjunger "Una Voce Poco Fa".

Vasen står på ett bord mitt på scenen på operan. Det är fullt med människor i publiken.

När kvinnan på scenen börjar sjunga är det knäpptyst i publiken.

**Vasen känner hur hon fylls av en kraft
från botten som långsamt stiger. Hon har
det!**

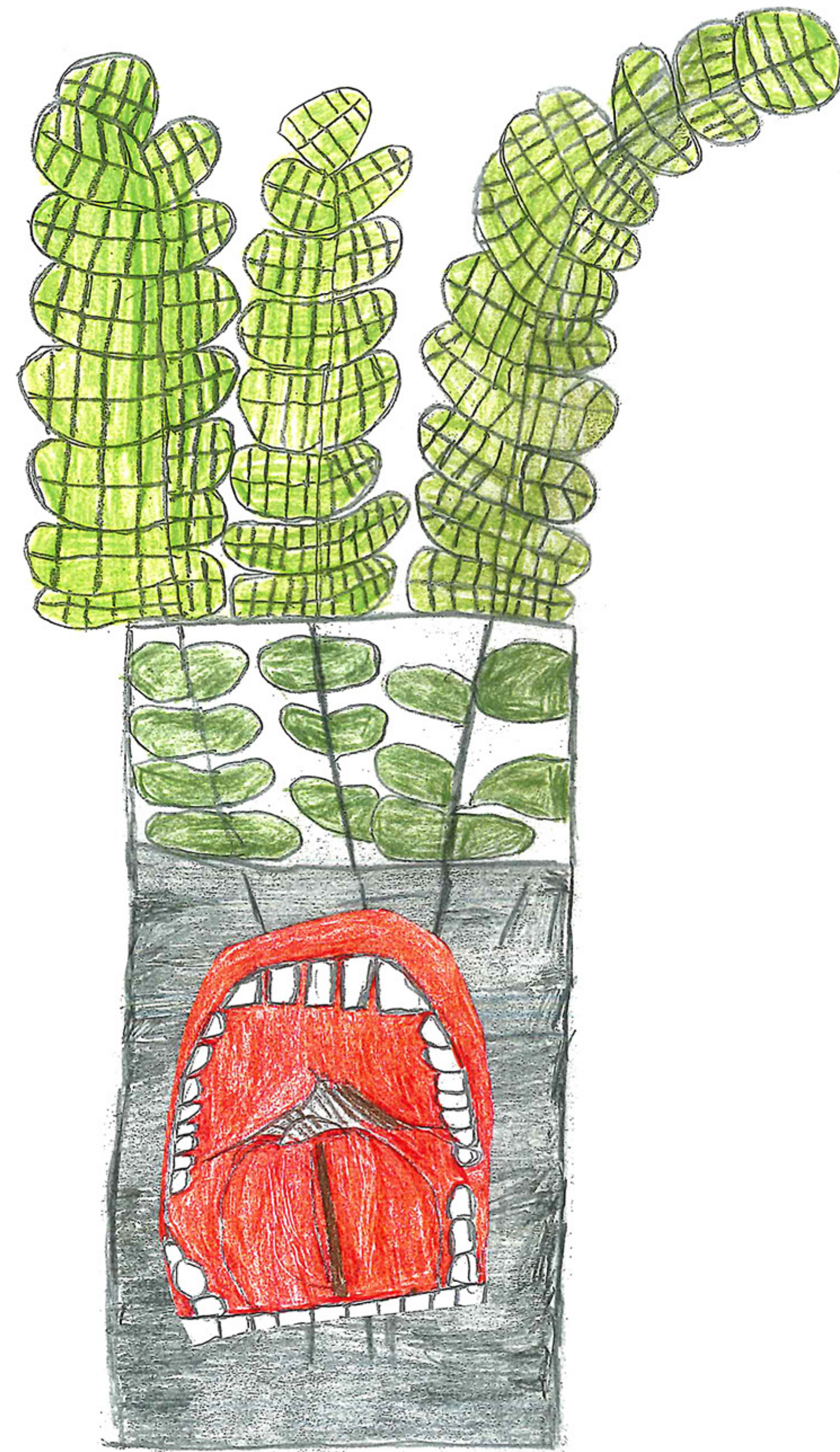
En egendomlig kraft växer inom henne.

Hon vill! Hon kan! Hon försöker.

**Det vibrerar i bröstet och hon tar i allt
hon kan. "Jag är fylld med musik",
tänker hon. Och just då fylls hela
salongen av det mest säregna ljud.**

Hon sjunger!

**Publiken gapar. Kvinnan på scenen
tystnar. Nu sjunger vasen.**

Äntligen.

**Ljudet från vasen som börjar vagga,
fram och tillbaka och runt runt.**

**Vasen ser att publiken gråter. Det
var det konstigaste och vackraste de
någonsin varit med om. Hon ser att
publiken njuter när hon sjunger.**

Hon vill sjunga högt.

Högre.

Ännu högre.

Hon är lycklig!

KRASCH

Vasen sprack itu.

Publiken blir förskräckt. Två stora skärvor ligger på bordet. Det blir alldeles tyst. Kvinnan på scenen börjar applådera.

Hela publiken börjar applådera. De ställer sig upp och ropar:

BRAVO!

**När föreställningen är slut
och ridån har fallit kommer
vaktmästaren och plockar upp
skärvorna.**

**När han kommer hem limmar
han ihop vasen så fint han kan.
Nästa dag ställer han tillbaka
vasen på bordet på hotellet.**

Ibland när de spelar jazz eller blues i entrén brukar vasen sjunga med.

Hotellgästerna tycker det är trevligt att ta en drink och lyssna på en lite sprucken vas.

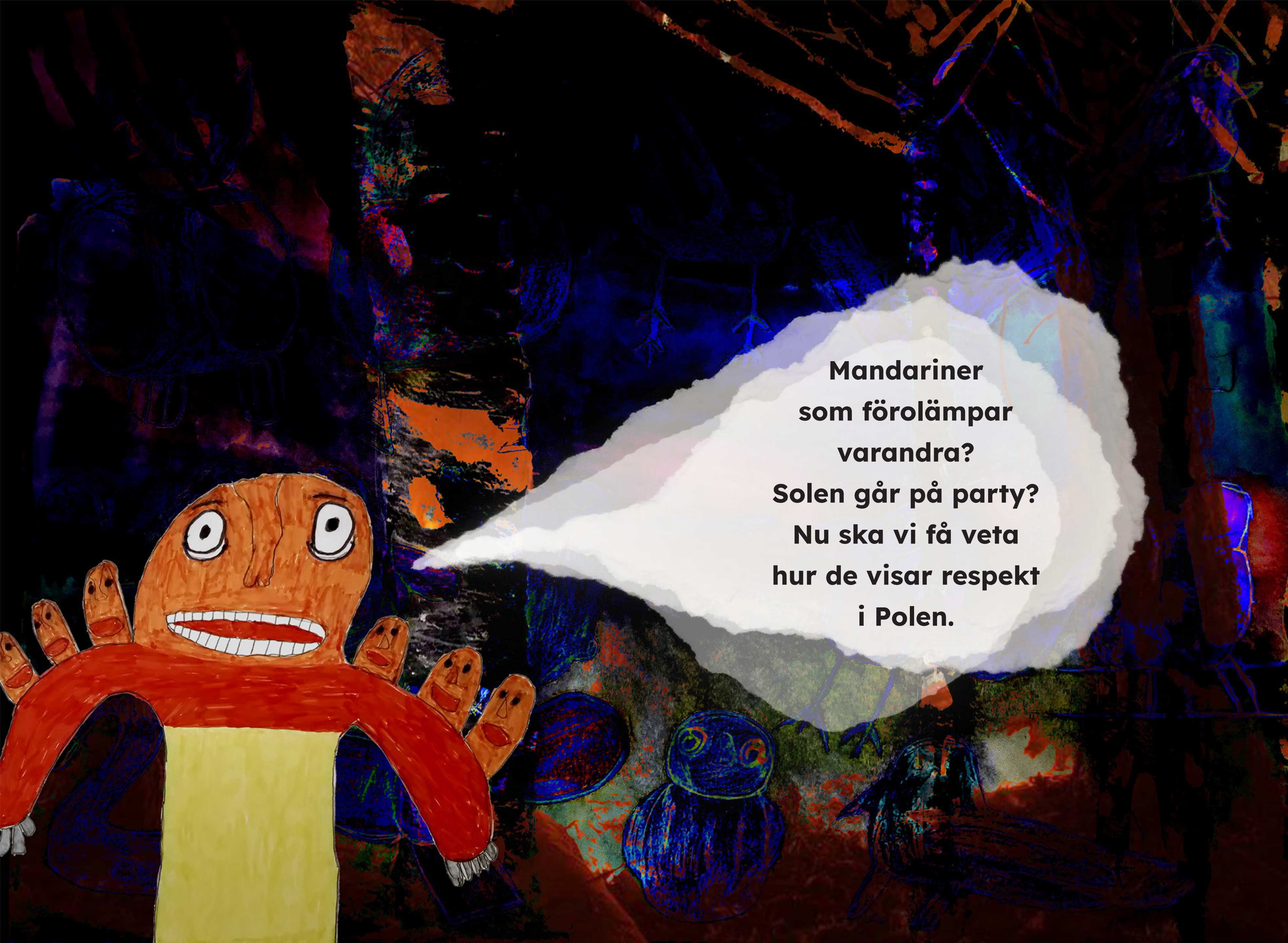
Epilog

Vasen är nöjd med sitt nya liv som blues- och jazzsångerska.

Hennes nya brustna röst passar perfekt till musiken.

Hon älskar Duke Ellington.

”It don’t mean a thing”...

**Mandariner
som förolämpar
varandra?
Solen går på party?
Nu ska vi få veta
hur de visar respekt
i Polen.**

Sallad – hur man blandar respekt

Möt Mandarin – det är namnet på vår karaktär. Hon är vänlig och bär oftast en hoodie med Musse Pigg på. Hon bor i en hyreslägenhet med Blomkål, Tomat och Gurka. De åker till Italien tillsammans.

Mandarin och hennes rumskamrater gillar att festa i Italien. Där pratar de med andra människor varje dag och förolämpar dem.

Mandarin är inte glad – hon känner att något i hennes liv inte har fungerat. Hon känner sig ensam, utestängd från samhället och bryr sig därför om sin relation till Blomkål, Tomat och Gurka. Det är därför hon åker med dem till Italien. Det är därför hon festar och förolämpar andra. Men de accepterar inte Mandarin ändå – de gör narr av henne.

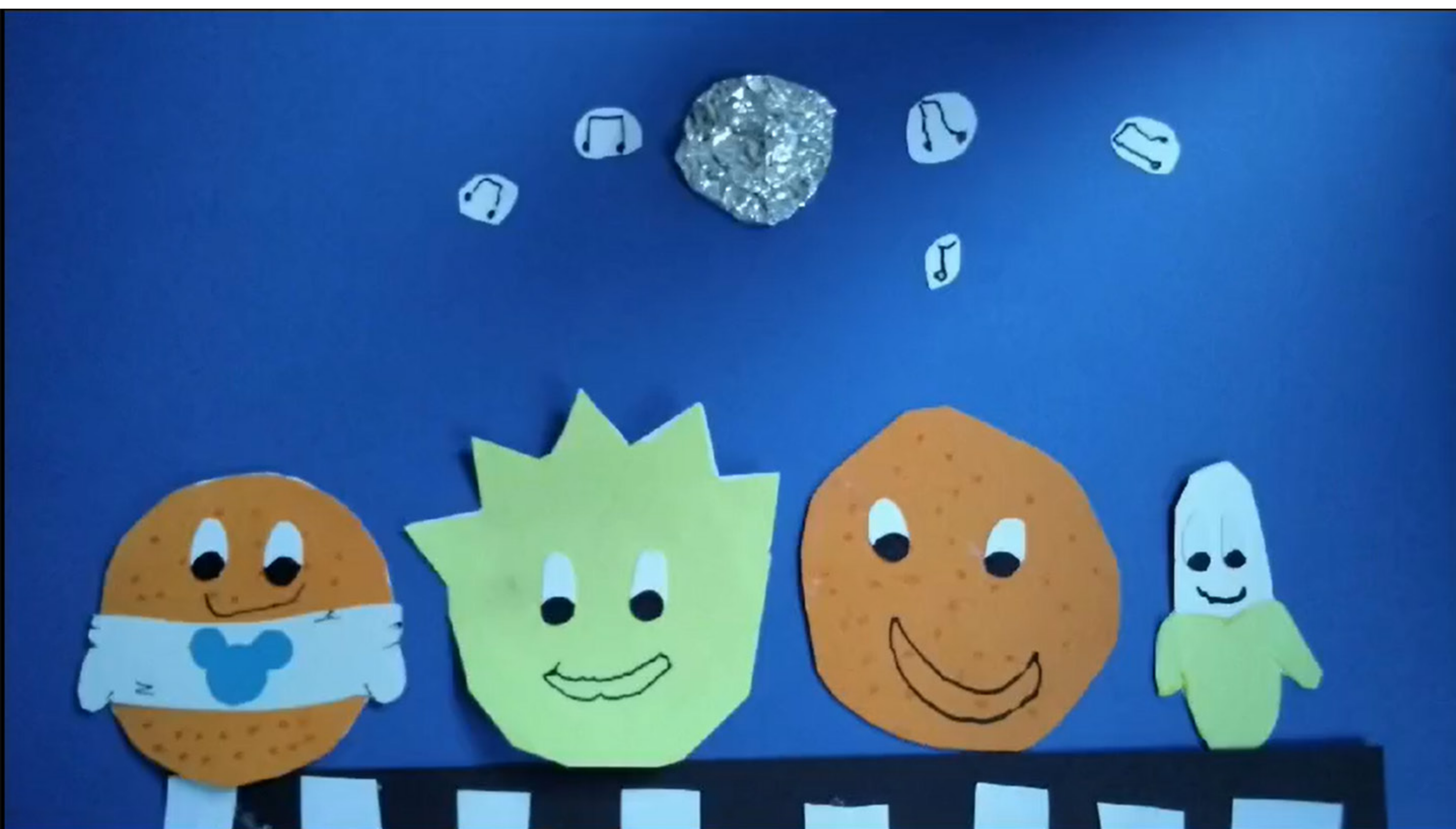

En dag dyker Apelsin och Sol upp i Mandarins liv. Hon träffar dem under en fest på ett disco. Hon får omedelbart förtroende för dem. Mandarin berättar för dem hur hon mår, hur hon behandlas av Blomkål, Tomat och Gurka. Mandarin får stöd och tröst av Apelsin och Sol. Det värmer hennes hjärta.

Mandarin blir vän med Apelsin och Sol. Grunden för deras vänskap är respekt. De delar också samma intressen – de gillar att lyssna på musik. De får också sällskap av Banan, som också är en musikalisk frukt. Han blir också vän med Mandarin.

”Det är bra – allt kommer att bli bättre”, säger Banan.

Mandarins liv har förändrats. Hon känner sig nöjd. Hon har börjat njuta av livet till fullo – hon cyklar, idrottar. Hon har nya vänner som gillar henne och är intresserade av hennes liv.

Relationerna med Blomkål, Tomat och Gurka bröts. Mandarin kommer aldrig att åka till Italien för att festa och förolämpa andra igen. Hon har förstått att det var ett misstag.

En saxofon,
ett glas, en trumpet,
en wah-wah tone
och en psykologflaska?
Vad är det här för
en historia
egentligen?

Vilken respekt?

**Det var en gång en saxofon.
Den här saxofonen spelade basket.
Han spelade basket ensam,
och plötsligt dök en trumpet upp.**

**De spelade basket tillsammans
och ett glas anslöt sig till dem.
Men glaset drog sig undan en bit
eftersom han ville spela fotboll.
Glaset började förolämpa dem: –
Ni är dumma! Jag vill spela
fotboll och ni spelar basket.
Ni gör inte som ni borde göra.**

**De vände sig bort från glaset och
en glad trumma dök upp.**

**Alla började gräla och slåss,
och då dök en koskälla upp. Det
blev kaos. Glaset sa: – Ni måste
spela fotboll, inte basket! Ni är
knäppa och lata, ni är respektlösa,
ovänliga och beter er som tölpar.**

Koskällan och en skål kom för att lugna ner situationen. Skålen försökte få dem att sansa sig och sa: – Håll inte bensen på elden. Om ni överdriver kommer ni snart att förlora era vänner på grund av brist på respekt.

Bollen tog med glaset till ett rum för att prata – det var en verkstad för handgjort papper.

Även en psykolog kom dit – det var en flaska. Flaskan hade studerat psykologi och sa: – Den här konflikten kan lösas. Det är värt att prata om det för att inte spä på bråket. Antingen går glaset sin egen väg – antingen spelar han fotboll eller basket.

**Glaset kom på idén att starta ett band.
Glaset pratade med sina vänner –
saxofonen, den glada trumman,
trumpeten och psykologflaskan.
Tillsammans skapade bandet ”Pomp
Pomp”. De pratade, kom överens och
återfick vänskapen och respekten.
De bestämde sig för hur de skulle
spela i takt och framförde låten
”Om prinsessan Snövit”. Eftersom det
är filmmusik passade den till rytmen,
och trumman gick också med i bandet.**

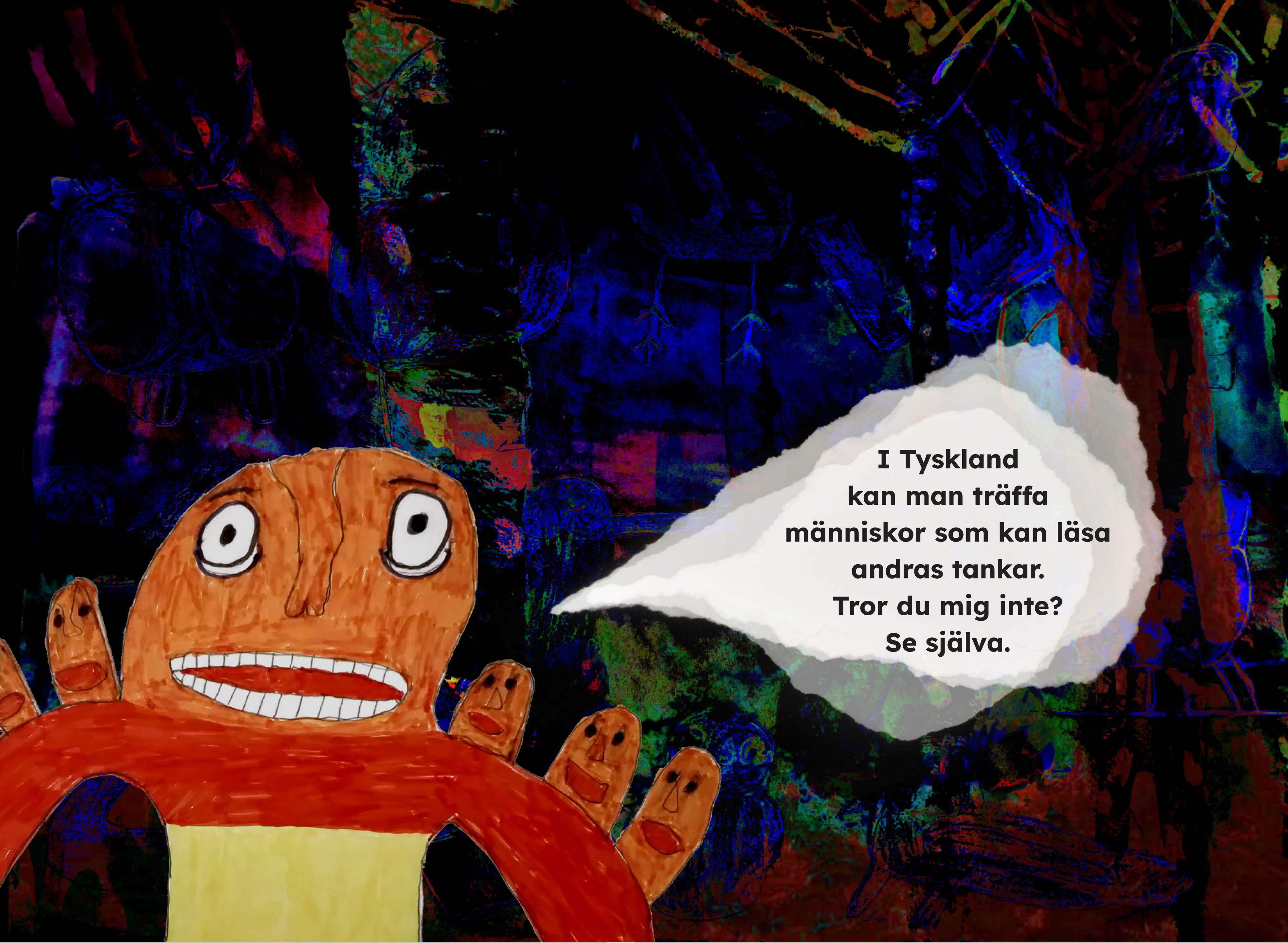
Publiken kom till konserten eftersom de redan hade många låtar. De spelade in sitt första album med titeln Dockan och åkte till Berlin för sin första konsert. Där träffade de en trevlig kvinnlig dirigent, och de började spela tillsammans med henne.

Finalen blev att de efter konserten gick till en pub. De beställde vin och öl. Saxofonen träffade en trevlig tjej som hette Wah Wah Tone. De två gifte sig och fick barn.

Deras barn var en panflöjt och en balafon.

**Saxofonen fick ett jobb
och arbetade som försäljare
i en pantbank. Wah Wah
arbetade i en förening som
volontärsamordnare. I slutet
kom hon på idén att bjuda
in riktigt trevliga utländska
volontärer.**

**I Tyskland
kan man träffa
människor som kan läsa
andras tankar.
Tror du mig inte?
Se själva.**

Jag heter Joann

För en tid sedan var jag hos läkaren med min mamma.

Mamma sade: ”Jag vet inte vad jag ska göra längre, doktorn. Han säger hela tiden att han hör röster. Och det konstiga är... han verkar verkligen veta vad folk tänker.”

Jag satt bredvid Dr Smith och kunde höra hans tankar innan han sa orden:

”Jag kan verkligen inte upptäcka någonting”, sade han.

Jag visste det! Det hade alltid varit så: ända sedan jag började kunna tänka har jag vetat vad andra tänker.

Dr. Smith sade: ”Kanske en ny uppgift hjälper honom att tänka klart”.

Det visade sig faktiskt att den nya uppgiften fick mig att gå in i andras tankar.

Att börja på ett nytt jobb var uppdraget jag fick från Dr Smith och några dagar senare började jag,

trots att jag inte ville det. Så det här var ”hjälpen” jag fick från Dr Smith.

Jag skulle arbeta i ett hem där människor med olika funktionsnedsättningar bodde.

Personer med autism, med Downs syndrom, i rullstol, med syn- och hörselnedsättningar och gravt funktionshindrade.

Jag kommer inte att stanna länge, tänkte jag för mig själv.

Jag hade fel.

**Miss Carpenter, min handledare,
presenterade mig för de boende.
En flicka fångade mig särskilt: hon
satt i ett hörn och tittade på mig.
Ja, hon tittade faktiskt IGENOM
MIG. Hon verkade inte lägga märke
till mig alls.**

**Miss Carpenter sade: "Det här är...
vi kallar henne Petrovka. Ingen vet
vad hon heter."**

**Miss Carpenter räckte hennes
journal till mig.**

”Hon kom ut från ett hem för särskilt problematiska individer för ett år sedan – hon är ett riktigt svårt fall som måste behandlas med försiktighet. Hon är utåtagerande.”

Joanna tänkte: ,Dumt, jag heter inte PETROVKA, jag heter Joann. Och om de andra inte retade mig så mycket, skulle det bli mindre bråk här.”

Jag tittade på henne och tänkte: ”Du kanske borde BERÄTTA för dem?”

Hon vände sin blick mot mig i förvåning – hon hade förstått mig, så hon kunde läsa tankar också! Jag satte mig bredvid henne och öppnade journalen.

**”Du ser inte alls ut som en PETROVKA.
Jag kommer att kalla dig... Joann,
okej?”**

**”Glöm det, Joe, hon har aldrig talat
förut”, sade Miss Carpenter.**

Joanna tänkte: ”Hon är bara DUM.”

**Plötsligt hoppade Joann upp, rakt
på Miss Carpenter. Och jag visste att
jag måste agera nu, annars skulle
situationen eskalera. Mina tankar
grävde sig djupare in i Joanns
kropp – vilken konstig känsla!**

**Jag tog kontrollen och lyckades få
henne att sätta sig. Jag kämpade
för att få några ord ur hennes mun:**

**Joanna mumlade, ”Jag heter...
JOANN!”**

**Jag lämnade hennes kropp igen
och alla i rummet blev förvånade –
inklusive Joann.**

Joanna tänkte: ”Hur gjorde du det?”

**Våra tankar spelade pingis med
varandra.**

Joanna tänkte: ”Jag kunde känna dig, men...”

Jag tänkte: ”Om du inte berättar något för dem, så kan jag försöka hjälpa dig”.

Det fnissades tyst bland de boende. En av dem sa: ”Haha, de är på väg att börja kyssas...”

Jag blev arg och skrek: ,Du tycker att det här är roligt, eller hur? Föreställ dig att alla tar på dig, bara för att du inte kan prata! Eller som du, Alex,

bara för att du dreglar? Eller Jack, för att han har ett missbildat huvud – är det okej?

Och du, Miss Carpenter, hur kan du bara säga att PETROVKA är DUM?

Har du ens försökt kommunicera/prata med henne en gång?”

Plötsligt blev det tyst. Bara Joann svor tyst under sina andetag.

Hon tänkte: ”Jag ska visa de där jävlarna, så de lämnar mig ifred.”

Miss Carpenter tittade ångerfullt på mig:
”Du har rätt, Joe. Varken jag eller de andra kan få kontakt med henne – men tydligen du? Kanske du kan hitta på något med henne och lära henne ett och annat?”

Jag kände hur svårt det här var för Joann och vände mig till sist till henne:
”Jaha, vad tror du? Jag skulle klara det, men bara om du också vill det.”

Och så hände det. Joann nickade. Som om det inte vore nog, log hon mot mig. Detta skulle bli början på en djup vänskap.

**Jag vet,
en del av de här
historierna
kan verka lite udda,
men ingen fara –
vi har också intervjuer
med musiker och
konstnärer!**

3.

Intervjuer

Att arbeta konstnärligt och att möta publiken

Ett samtal på Medis 5

med Lena hesse, Kent Sidvall, Steffi Bakker, Erik Nordlund, Rolf Hendil-Forssell, Petter Wrigstad, Josefin Rehn, Torbjörn Bellind, Anna-Karin Unger och Mathias Danielsson

1. Att arbeta konstnärligt och att möta publiken

Vilka krav kan ställas på dig som uppträder?

Rolf: Att man är förberedd på det man ska göra.

Lena: Att leverera det man kommit överens om.

Steffi: Att man är dedikerad till det man gör.

Rolf: Och att det blir klart till en viss tid.

Är det en förväntan från andra eller från en själv?

Tobias: Det är väl både och.

Lena: Det betyder ju också att man har kunskap om det man ska visa.

Rolf: Gör man en pjäs eller en föreställning förutsätter väl alla att man ska kunna det man ska göra, eller har läst på, så att man inte sabbar föreställningen eller bara står där och inte kan göra något.

Vad får man göra på en scen? Vad är ok?

Rolf: Allting!

Steffi: Inte vandalisera, men konstens manège är speciell.

Kent: Saker är tillåtna inom konsten som inte är ok annars. Om man inte kan skydda konsten har man inget att försvara.

Vad är konst?

Petter: Om jag målat och ställer ut det, då blir det konst. Då har jag lagt ner själ och arbete i det och det får ett konstnärligt värde.

Rolf: Fokus och tålamod är en konst. Och scennärvaro.

Josefin: Jag är konst. Vi alla här är konst. Det är ju också det man ser och sedan tolkar som konst.

Vad är musik? Vad är inte musik?

Josefin: Musik är konst! Man kan ha samma syn på vad som är musik som på vad som är konst.

Kent: Ljudtortyr är inte musik, men det är såklart subjektivt.

Torbjörn: John Cage skrev ett musikstycke som är helt tyst.

2. Konstnärlig integritet och olika uttryckssätt

Vad betyder integritet?

Steffi: Det är svårt att förklara även om man vet vad det är. Man kan ha integritet.

Kent: Det är väl att man är självständig och vet vad man vill och vet vad som är rätt och fel?

Steffi: Man kan ju inkräkta på någons integritet. En osynlig gräns som talar om att det här är min yta. Det får man respektera.

Torbjörn: Konstnärlig integritet kanske kan vara att ha satt upp en slags regler eller gräns att här innanför, där finns det som är jag. Det jag uttrycker i min konst.

Anna-Karin: Integritet kanske kan vara en tanke om vad man vill göra. Vart man är på väg med den konst man gör.

Olika uttryckssätt – vad kan det innebära?

Kent: Ja, när det gäller musik, så är det väl själva musikstilen som är uttryckssättet.

Steffi: Man kan ju uttrycka sig genom att se ut på ett visst sätt på scenen.

Torbjörn: Uttryckssätt kan ju också vara hur man väljer att tolka någonting.

Vad är ”annorlunda ljud”?

Tobias: Alternativa ljud, oväntade ljud, som man inte känner igen i ett visst musikaliskt sammanhang.

Anna-Karin: Motorsåg i en symfoni.

Rolf: Frank Zappa som spelade på en cykel. Att spela på sånt som inte ses som instrument: kastruller, kartonger, glas, osv.

Steffi: Vi har väl annorlunda ljud i vår orkester?

Different Sounds Orchestra

SWE/POL/GER

Live på
Kulturskolan Södermalm
23 februari – kl.11.00
Årsta Folkets Hus
24 februari – kl.17.00

FRI ENTRÉ

Vilka utmaningar kan finnas när man använder mer experimentella ljud?

Steffi: TVad man vill förmedla med musiken påverkar vilka utmaningar det blir.

Tobias: Det kan vara svårare att få respekt, men även tvärtom. Det beror på vilken bakgrund publiken har.

Rolf: Priset. Gratis är inte värt lika mycket, eller att man inte värderar sin egen konst tillräckligt. Men blir det för dyrt blir det pretentiöst.

3. Inkludering, tolerans och respekt för det annorlunda

Varför kan det vara värt att prata om de här ämnena?

Rolf: Så att det kommer upp till ytan.

Steffi: För att det pratas för lite om det.

Josefin: Ja, det behöver uppmärksammas.

Kent: Det är berikande.

Erik: Då kan kanske samhället kan gå framåt och bli bättre och för alla människor.

Torbjörn: Det man pratar om är lättare att förändra!

Finns det fördelar med det annorlunda?

Rolf: Det sticker ut. Det får väl mer uppmärksamhet.

Steffi: Men det beror ju lite på i vilket sammanhang också. Det kan ju vara dåligt också. Om man till

exempel blir mobbad för något. För att man är för annorlunda.

Torbjörn: Att inte passa in, ja.

Erik: Det kan vara bra att vara annorlunda, tycker jag.

Kan det vara en fördel att låta annorlunda när man spelar musik?

Rolf: Mer uppmärksamhet? Man sticker ut.

Kent: Att folk tycker att det är mer intressant och spännande. Det kan leda till personlig utveckling för en del.

Torbjörn: Just det. Folk kan få nya idéer i sina huvuden då.

Steffi: Nya verktyg att använda.

Erik: Man kan inspirera andra.

Josefin: Man kanske hoppar till lite och blir överraskad.

Vilken typ av uppmärksamhet får vi när vi möter vår publik? Vad utmärker oss?

Steffi: Att vi är professionella.

Erik: Ja, att vi gör bra saker?

Lena: Att vi har rätt verktyg.

Rolf: Javisst. Vi är väl förberedda. Ibland får vi jättemycket beröm.

Erik: Att vi har stor kunskap.

Kommer du ihåg någon situation när du fick massor av respekt?

Rolf: Det var ju när vi spelade teater. Man får applåder.

Steffi: Man kan ju få respekt om man står upp för någon.

Mathias: Eller kanske det vi gör i våra föreställningar när man representerar någonting som är viktigt.

Erik: Som när vi gjorde vår föreställning och publiken sa att de förstod ämnet mycket bättre. När vi spelade med Different Sounds Orchestra fick vi höra från vissa i publiken att vi borde åka på en stor turné med vår show. Det är stor respekt.

Petter: Jag minns när mina föräldrar och min bror kom och lyssnade på vår konsert. De var imponerade och uppskattade det verkligen. Det var kul.

Har du några personliga erfarenheter av respektlöshet? Beskriv situationen.

Rolf: Förr, när vi spelade teater, frågade alltid folk hur vi hade lärt oss replikerna.

Erik: Då sa vi att det är ju en skådespelares jobb.

Rolf: Det finns två sorters applåder. Den första är ju så här: vad duktiga ni är. Den andra är mera ”wow, vilken show”!

Torbjörn: Mera som en klapp på huvudet, istället för stor uppskattning av ett väl genomfört arbete.

Steffi: Det är ju skillnad.

Rolf: En kollega till oss fick höra från en man i kyrkan att det var Guds verk att hon hade Downs syndrom.

Torbjörn: Det var ännu värre.

Erik: Hemskt.

Torbjörn: Om Gud mot förmodan lyssnade, får vi väl hoppas att den där mannen blev straffad.

Erik: Jag kom att tänka på när vi spelade en teaterpjäs och så helt plötsligt reste sig en person ur publiken och sa: stopp, stopp, stopp! Hon gick därifrån. Vi kom av oss och slutade spela.

Mathias: Nåt som jag har mött ibland när man spelar improviserad musik, när det inte är skriven, att man inte spelar efter noter. Vissa kan ifrågasätta om det är riktig musik och det är ju respektlöst.

Torbjörn: Ja, det kan man stöta på.

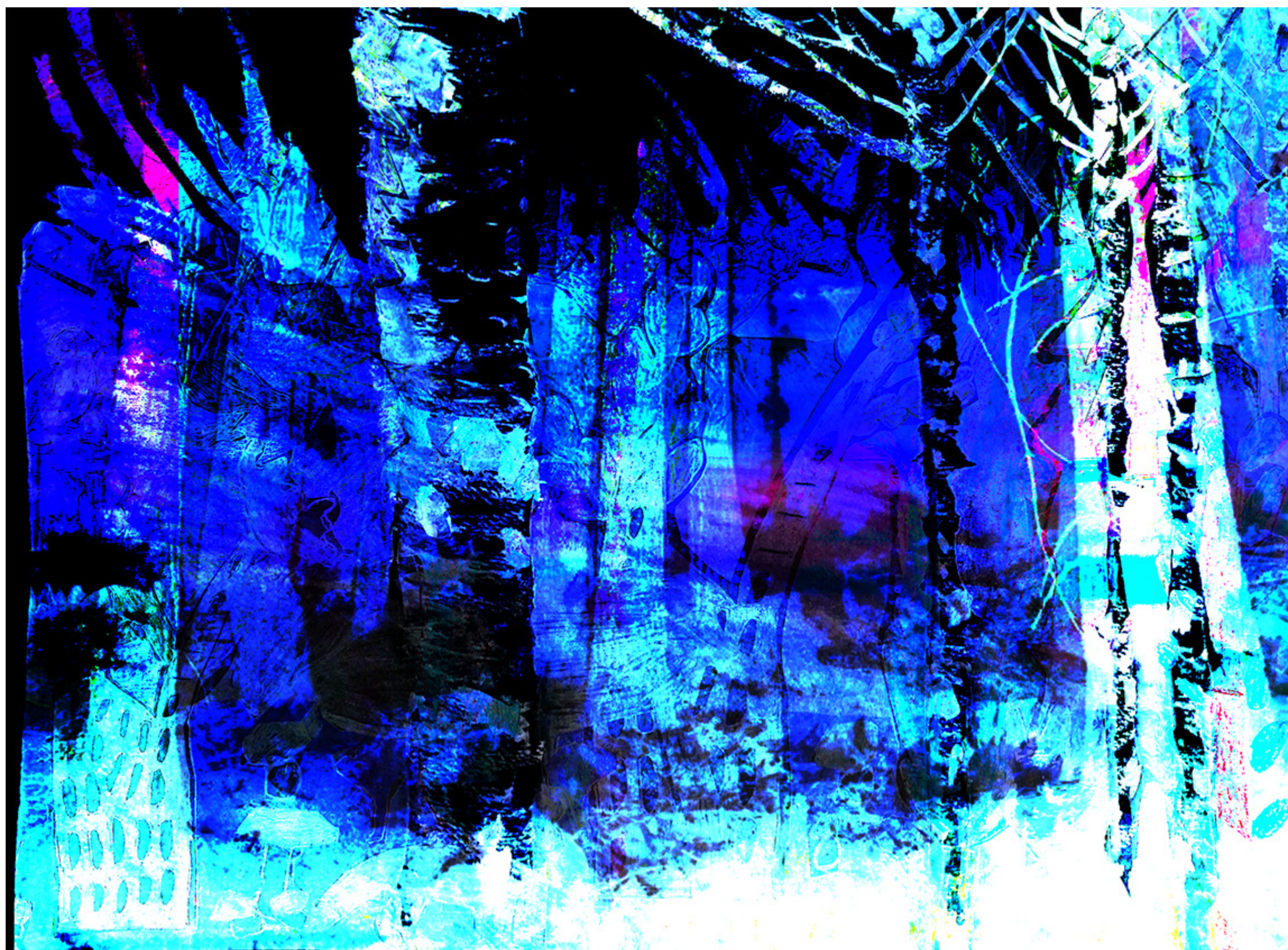
Vad tror du? Varför finns det här problemet med respektlöshet? Tror du att problemet ligger hos personen eller beror det på samhället?

Kent: Ja, det beror på vad det handlar om, och vi har olika sätt uppfatta saker och ting.

Mathias: Ibland kan konsten, t.ex. musiken, provocera. Det kan skapa spänningar.

Torbjörn: Men jag tycker att det är konstens uppgift att attackera det som man tycker är fel i samhället.

Josefin: Ja, för att kunna skapa förändring i rätt riktning.

**Hur tror du att situationen blir i framtiden?
Hur kan vi se till att det går åt rätt håll
med tolerans, respekt och inkludering?**

Rolf: Att sprida kunskap kan göra något
för framtiden.

Kent: Jag har hört att mentaliteten hos
befolkningen ändras ungefär var 10:e år.
Vi går vidare i vår personliga utveckling.
Det går framåt – upplysningen går framåt.
Sakta men säkert.

Torbjörn: Jag tror jag tror också på det.
Jag tycker att världen, åtminstone runt mig
själv – vår del av världen, har blivit mer
tolerant.

Kent: Ja, det finns hopp.

I vilka sammanhang tror du att toleransen är som minst?

Rolf: I en diktatur.

Torbjörn: Ja, där är det ofta svårt med toleransen...

Steffi: När det är fel människor på fel plats.

Erik: Det stämmer bra.

Torbjörn: En del arbetsgivare följer inte regler för hur arbetsmiljön ska se ut. Då finns det ofta inte tid eller plats för tolerans.

**Var är toleransen som störst i samhället?
Eller i vilka situationer?**

Torbjörn: Kanske bland folk som jobbar med kultur?

Steffi: Eller på platser som är anpassade för alla människor.

Vad tycker du? Vilket är det bästa sättet att visa respekt för en person?

Lena: Det är väl att man kommunicerar och att man visar respekt så får man respekt tillbaka, skulle jag säga.

Rolf: Det beror på kulturen också.

Mathias: Ja, det kan ju vara ett problem om man inte känner till kulturen.

Lena: Att ge människor utrymme. Tänka på integriteten.

Kent: Ett bra sätt att visa respekt är att vara påläst och förberedd innan man ska träffa någon.

Mathias: Ja, då kan man få ut mer av sammanhanget. Det ökar förståelsen.

Vilket är det bästa sättet att visa respekt för konst?

Steffi: Att skapa möjligheter för att kunna visa upp konsten.

Mathias: Och att betala för den.

Kent: Det är enkelt. Det är att respektera andras konstutövning – inte döma innehållet för att just jag inte gillar det. Kanske saknar du bara förståelse för den kultur som visas. Det handlar om personlig utveckling. Det är som allting annat: lär dig respektera dina medmänniskor – och dig själv.

Mathias: Det finns ju mycket att lära sig om sig själv i hur vi reagerar på konst.

**Respekt
är en viktig del av livet.
Minns du något särskilt
ögonblick då du
verkligen kände dig
respekterad?**

Respekt för olikheter

Intervju med deltagare från PSONI

Ämnet för er är respekt, varför valde ni det?

Sebastian: För att visa att vi också kan respektera andra människor, andra kulturer. Vi kan göra det – folk i Polen.

Kuba: Man måste respektera andra funktionshindrade människor från andra länder. Vi kan respektera människor med olika hudfärg, traditioner och människor med funktionsnedsättningar.

Janek: För att vara ärlig mot andra och för att det borde träffa de personer som ska respektera både funktionshindrade och icke-funktionshindrade, så att något förändras.

Wojtek: Att hjälpa funktionshindrade att fatta egna beslut, det är viktigt att kunna bestämma över sitt eget liv, att vara självständig. Jag tycker om att fatta beslut för mig själv, vara välvårdad så att jag kan arbeta på olika arbetsplatser, t.ex. en bank; tillsammans med icke-funktionshindrade personer och ta mina egna mediciner.

Miriam: Man måste respektera äldre personer, hjälpa till med t.ex. shopping, mammor med barnvagnar. Beteenden som att hjälpa till med matning och träning är enligt min mening ett tecken på respekt.

Magda: Respekt är viktigt för mig för att vara självständig. Man måste respektera någon för att kunna hjälpa denne att vara självständig.

Oskar: Jag tror att respekt är viktigt även för människor med problem. Man kan inte lämna folk ensamma. Respekt handlar om att hjälpa dem som har behov.

Kuba: Respekt är att stötta den andra personen. Att uppmärksamma någon, ha ett gemensamt samtal. Vi respekterar varandra genom att visa stöd i svåra stunder.

Förtjänar alla respekt?

Alla: Ja, alla.

Janek: Jag vet inte. De kanske inte förtjänar respekt om någon gör något dumt. Till exempel om man säger något fel eller förolämpar någon – det är brist på respekt.

Ska vi respektera sådana personer?

Janek: Om de förbättrar sig kan vi respektera dem, men om de upprepar samma sak många gånger utan att förändras, då inte.

Sebastian: Jag tror att alla bör respekteras, även om de förolämpar oss. Vi biter ihop och säger ingenting.

Oskar: Inte om det är en situation där någon skvallrar om någon.

Janek: Men sådana personer förtjänar också en andra chans och de bör respekteras.

Jacek: För mig betyder respekt att behandla en annan person eller ett djur med värdighet, i enlighet med Guds bud. För brist på respekt är negativt.

Vad betyder det att bete sig respektfullt?

Jacek: Att vara artig och uppföra sig som en god människa. Man bör följa principen ”bekämpa ont med gott”. Det innebär att vi ska visa respekt även för dem som inte respekterar oss eller uppför sig illa. Det handlar inte om att om någon gör något fel, så ska du göra samma sak. Man bör bara vara uppmärksam och prata med dem. Någon kanske förändras precis innan de dör och då bör vi ge dem en chans.

Har ni personliga erfarenheter av brist på respekt?

Kuba: När jag gick i skolan blev jag kallad ”klumpedunsen som inte kan något”. Jag ignorerade mina klasskamrater i en timme och rapporterade det till läraren, men de kunde inte göra något. Det var först efter många samtal och att rektorn blev inblandad som situationen förändrades. Det var när jag var 18 år och gick i grundskolan. Senare lyckades jag komma överens med dessa klasskamrater.

Oskar: När jag gick i yrkesskola var det ett problem att vi hela tiden skulle skriva. Jag hade svårt att skriva för hand och använde en

dator, men lärarna insisterade på att jag skulle skriva för hand. Det kändes respektlöst att de inte tillät mig arbeta på det sätt som fungerade bäst för mig.

Wojtek: Ibland blev jag knuffad i skolan, men när jag pratade med dem ändrade de sig. Jag gillar inte när folk skvallrar eller hånar andra. Det har hänt några gånger, men jag har kunnat lösa det genom att prata lugnt med dem.

Sebastian: Det var brist på respekt när de avbröt mig. I skolan och på stiftelsen pratar jag ofta med någon, och så avbryter någon annan mig och låter mig inte tala färdigt. I en sådan situation stoppar jag personen och säger: vänta lite, och avbryt mig inte mitt i en mening.

Miriam: Jag blev retad i skolan och kallad för ”gubben”. Jag rapporterade det till läraren, men ingenting gjordes och jag fick aldrig en ursäkt.

Janek: I skolan blev jag ofta förolämpad av äldre elever och utsatt för diskriminering. De kastade mat på mig, slog mig och jag fick ingen hjälp från lärarna.

Magda: En gång blev jag sparkad av mina klasskamrater vid tävlingarna i Sopot.

Jacek: Jag vill dela en situation som fortfarande påverkar mig. Till exempel visar politiker ofta brist på respekt genom att stjäla och ljuga – det är respektlöst mot folket och deras arbete.

När har ni känt er respekterade?

Oskar: När jag fick en utmärkelse för gott uppförande i skolan. Det kändes som hemma; alla var vänliga och omtänksamma.

Sebastian: När jag var med i en valkommission som den enda personen med funktionsnedsättning. Alla behandlade mig med respekt där.

Wojtek: När jag fick en befordran i verkstaden eller när jag arbetar självständigt. När jag kan använda mina egna pengar. Jag känner mig respekterad när jag kan arbeta och när jag kan välja vilket arbete jag ska göra.

Miriam: När min pappa berömmar mig för att jag klarar av saker på egen hand. Det är också ett tecken på respekt att vi har vårt band Remont Pomp – vi tycker om varandra här.

Janek: När jag fick spela i ett band. Jag kände mig respekterad och uppskattad för att jag hade fått en andra chans att hantera min ilska.

Jacek: Min vän från skolan, trots hur jag är, är väldigt tålmodig med mig. Han har visat mig stor respekt i många år.

Du går på många konserter med honom, eller hur?

Jacek: Ja, i Gdańsk och många andra städer.

Kuba: Jag var ned om att ett framträdande gick bra och folk kom fram till mig efteråt för att gratulera mig. Jag organiserar ett seminarium om självförespråkande.

Magda: Jag känner mig mest respekterad av mina vänner i stiftelsen Przyjazny Dom (Vänligt Hem), där jag kan bo.

Varför finns det här problemet med brist på respekt?

Oskar: Det uppstår gräl, separationer och olika obehagliga situationer – och så blir det bara.

Sebastian: När någon inte visar respekt i en relation. Det finns också andra problem, som i skolor, för till exempel har föräldrarna inte lärt barnen om respekt. De har inte fått den uppfostran.

Janek: Men mor- och farföräldrar borde också lära ut det. Barn kan ibland vara otrevliga. Och man borde acceptera människor som de är.

Miriam: Hat på internet, dödshot, när någon självskadar sig. Unga människor tillbringar nu mycket tid på sociala medier. Det borde förbjudas.

Sebastian: Barn borde leka ute på gården, inte sitta vid datorer och telefoner.

Janek: De är på Instagram och säger att det är fantastiskt, men det är det inte.

Kuba: Jag skulle ta bort barnens telefoner, vi behöver gå ut och ta en promenad.

Janek: Men då kanske de inte ser bilen. Att tillbringa tid på sociala medier gör att andra blir respektlösa.

Varför gör internet människor respektlösa?

Oskar: Det är ett beroende.

Janek: Att sitta framför en dator eller surfplatta är lika beroendeframkallande som droger. Det visar brist på respekt både för andra och för sig själv. När någon säger något till oss och vi inte lyssnar, för att vi är upptagna med något på våra elektronikprylar. Internetberoende.

Om någon inte visar respekt, är det då ett problem hos mig eller beror det på hur samhället och omständigheterna är?

Janek: Jag skulle säga att det inte handlar om dig, utan om samhället – hur de behandlar dig som skräp. De borde kontrollera sig själva istället för att försöka kontrollera andra.

Sebastian: Jag håller med om att det ligger hos omgivningen.

Jacek: Det finns också en sanning i att man kan bete sig väl själv – det är ett val, även om alla andra beter sig dåligt. Vi kan välja att uppträda med respekt.

Janek: En person bör fundera på vad man ska göra i sådana stunder. Problemet ligger också i personen själv. Vi måste se både på oss själva – hur vi beter oss – och på vår omgivning.

Kuba: Det här problemet kommer utifrån, men varje person kan lära sig att känna igen det i sig själv.

Kan man lösa brist på respekt?

Kuba: Ja, man kan prata.

Oskar: Den som inte får respekt bör prata med den andra personen, förklara vissa saker och ge dem en chans.

Janek: Jag tycker att kompetenta personer, som en psykolog, föräldrar, instruktörer, ledare och lärare, bör prata. Dessa personer bör tala med den som är respektlös och förklara hur man ska bete sig.

Det här problemet finns fortfarande i skolorna. Vissa känner sig diskriminerade. Hur kan vi förändra det?

Oskar: Man kan förändra ledningen. Om ledningen inte reagerar, inte ringer eller informerar föräldrarna, och om lärarna inte reagerar, då är det ett tecken på brist på respekt för människor.

Janek: Jag skulle säga att när rektorn inte ser att någon har grälat med sin vän och de börjar slåss, så måste vi göra något åt det. För det kommer snart att bli ett stort problem.

Sebastian, du pratade om lärare och instruktörer.

Sebastian: Det borde finnas utbildning om respekt för sådana personer.

Men du sa att du kände dig väldigt respekterad när du var med i valkommissionen.

Sebastian: Så borde det vara, så att sådana personer kan utvecklas.

Vad tycker ni bör förändras för att personer med intellektuell funktionsnedsättning ska kunna vara med i valkommissioner? Vem bör förändra det?

Sebastian: Regeringen.

Ska regeringen förändra det? Det finns ingen lag som förbjuder det, men det finns ingen lag som uppmuntrar det heller.

Janek: Och här ett stort beröm till Sebastian för att han var med i den här kommittén, för att han bestämde sig.

Oskar: Stor respekt.

**Tror ni att det finns någon plats där problemet med brist på respekt är mindre?
En plats där människor respekterar varandra mer?**

Kuba: Jag ska säga det från ett annat håll. En gång grälade Janek och jag om en energidryck. Det var när jag satte mig ner med dig och pratade med dig som en man, som du förstod ditt misstag.

Janek: Men du sa att du utnyttjade mig och det gillade jag inte. Men vi gick till soffan, pratade och kom överens om allt.

Men har ni några platser där ni känner er mer respekterade?

Sebastian: I vårt hus, i ”vänliga hem”-stiftelsen, nere på jobbet, respekterar de oss.

Oskar: Jag känner mig respekterad när jag kommer till Remont Pomp-bandet. För jag har spelat i flera år, åkt på konserter och den känslan finns kvar. Jag är också glad att jag kan vara med på repetitionen idag.

Kuba: Jag känner mig respekterad när jag är bland mina vänner. Just nu, till exempel, gör vi en intervju med Remont Pomp.

Janek: Kommer ni ihåg var ni var i juni 2023? Var ni hos mig på min namnsdag? Det är också en form av respekt.

Jacek: Jag skulle säga att det beror på personen, för man kan vara på en plats där alla är bra människor med respekt, men det kan också finnas någon som saknar respekt. Men en plats där jag känner mig respekterad är kyrkan. Generellt sett är kyrkan en plats där det sällan saknas respekt, men min tidigare präst stal pengar från kyrkan och stack.

Janek: Till exempel, jag har en plats där jag känner mig respekterad, här, i Remont Pomp. För här har jag vänner och jag blir respekterad. Jag pratar också med folk på arbetsterapiverkstäderna och de säger till mig vad jag ska göra. Det är också respekt. Jag blir också respekterad hemma. Pappa säger att vi måste städa – inget problem. Pappa är också bilmekaniker och han pratar. Kom igen min son, hjälp mig att trycka på pedalen. Jag säger inget problem och jag känner mig också respekterad tack vare min pappa.

Miriam: Jag känner mig respekterad i klubben. De är bra. Jag har en assistent som tycker om mig. För vi pratar om olika ämnen, till exempel om semestern.

Wojtek: Respekt från mina kollegor. Att jag är på jobbet vid receptionen. Jag jobbar väldigt bra. Och det jag är mest glad för är att jag har varit i bandet i 20 år. Jag hoppas att det fortsätter under resten av vårt äventyr.

Om du skulle ge någon råd för att ändra sitt beteende, vad skulle du då säga?

Wojtek: Jag börjar med mitt eget beteende. Till exempel kan jag hjälpa svagare personer som inte kan göra något. Jag går fram och kan hjälpa. Gamla eller unga. Jag blev uppfostrad att hjälpa.

Vad skulle du säga till en person som inte beter sig så?

Wojtek: Jag skulle ändra det så att de blev mer sportiga och mer aktiva.

Vad skulle du säga för att få någon att ändra sitt beteende?

Oskar: Att vara artig, att respektera och acceptera andras åsikter.

Janek: Jag skulle säga till den personen att förändras. Slösa inte för mycket tid på din telefon, var aktiv, var smart och följ en rak väg. Titta på dig själv, inte på andra. Du måste respektera andra människor.

Kuba: Om jag såg en person som var respektlös, skulle jag säga åt dem att vara respektfulla mot andra. Jag skulle stänga av internet för alla som saknar respekt och använder datorn för mycket.

Wojtek: Kuba, nej, det är för mycket. Snälla, säg inte sådana saker.

Janek: Dessa personer måste också respekteras.

Wojtek: Man måste förklara, men man kan inte slänga det i någons ansikte.

Janek: Man skulle kunna säga att han ska spendera mindre tid på internet.

Sebastian: Låt honom gå och spela fotboll under den tiden.

Hur bör man bete sig för att visa respekt för någon?

Wojtek: Min mamma är i min stödkrets för att jag älskar henne. Hon gav mig en chans att jobba.

Tror du att andra människor bör bete sig som din mamma så att personer med funktionsnedsättning kan få jobb?

Wojtek: Ja.

Sebastian: Som ett tecken på respekt borde de prata. Det borde finnas fler program.

Vilka?

Sebastian: Till exempel borde våra föreningar skapa sådana program.

Jacek: Gör inte dåliga saker, stjäla inte eller döda. Presentera dig artigt, med fina ord. Till exempel, om en person inte tvättar sig och går till doktorn smutsig, är det också brist på respekt.

Janek: Bete dig klokt, kulturellt och artigt. Gör inte dumma saker. Vi beter oss normalt och visar klass. Det är okej att närma sig andra människor för att vara en i gänget och inte vara självisk.

Oskar: Du måste visa människor kärlek, stöd, kamratskap och helt enkelt hjälpa andra.

**Man
behöver
inte läsa någons
tankar för att förstå
att människor
kommunicerar
på olika
sätt.**

Hur förstår vi varandra?

Intervju med deltagare från IB

Har ni fortfarande Uwes berättelse lite i minnet? Vilket problem handlar det om? Eller kommer ni på något annat?

Benedikt: De förstår inte varandra.

Föreståndaren tror att Joanna är dum.

Willi: För att hon inte kan säga vad hon tänker. Hon kan säga det, men de andra förstår det inte.

Benedikt: Eller så vill de inte förstå. Jag tänker så här: de har nedgraderat Joanna. "Hon kan ingenting, så vi behöver inte bry oss om henne. Så är det. Slut."

Uwe: Det är en språklig barriär. Eftersom Joanna faktiskt inte kan tala som vi gör.

Fråga till Uwe: Hur kom du på den här berättelsen?

Uwe: Det är på grund av en god vän till mig. Hon sitter i elrullstol. Kan egentligen inte göra något själv. Hon har ett eget språk, eftersom hon inte kan forma ord. Det betyder att kommunikationen också är svår. Både för henne och med henne. Jag kommunicerar med kroppsspråk när jag pratar med henne och det är i slutändan så jag kom på historien. För jag märkte att mycket går fel där. Det började redan med hennes mamma, som faktiskt förstår väldigt lite av henne. Det gäller på alla nivåer.

Vad motiverade dig att förstå henne bättre?

Uwe: På jobbet lade jag märke till att hon satt ensam med sänkt huvud och då tänkte jag att jag kanske skulle ta med henne till bordet så att hon inte sitter så ensam. Jag försökte ta kontakt med henne. Men det var svårt eftersom hon har sitt eget språk. Det var svårt i början, så jag försökte med ja/nej-frågor till att börja med. Med tiden förstod vi varandra bättre och bättre och det blev mer av det. Min vän kom sedan i kontakt med fler människor. Hon har till och med flyttat från avdelningen för svårt flerfunktionshindrade till en annan grupp. Jag var den enda som hade lite mer intensiv kontakt med henne. Med tiden har förståelsen mellan henne och mig blivit allt bättre och vi kunde också prata om andra ämnen. Om det som händer just nu och vad jag tycker om det. Eftersom vi också kunde nå varandra.

Benedikt: Det var fint.

Uwe: Ja, för henne öppnades en ny värld. Hon kanske till och med fortfarande skulle vara på avdelningen för svårt funktionshindrade om vi inte hade lärt känna varandra.

Benedikt: Så du fick ut henne därifrån.

Uwe: Ja, men inte själv. Det var ju andra som hjälpte till också. Men vägen var svår, inte alla människor kan ändra sin bild av svårt funktionshindrade från en dag till en annan.

Benedikt: Jag hade en liknande erfarenhet. Ingen brydde sig om en skolkamrat till mig. Jag blev också utskrattad när jag gick till honom. Hans föräldrar hade det svårt. Kenny kunde inte prata alls.

Hur uppstår missförstånd?

Uwe: Till exempel i situationer där man måste vara mycket uppmärksam på kroppsspråk.

Men många av oss har också glömt bort att tala i tydliga meningar. Vi talar bara halva meningar och förväntar oss att den andra ska förstå oss.

Benedikt: Vi babblar helt enkelt över personen och inte med henne.

Willi: Det är också hemskt när andra bara ignorerar en. Det är nästan värre än att bli förolämpad. Det är som om ingen bryr sig om en. När någon är snäll och pratar vänligt med mig känner jag mig bra. Det är motsatsen till respektlöst.

Vad är respektfullt bemötande?

Uwe: Det är när jag inte behöver låtsas. När man tar mig som jag är just nu – i vilket tillstånd som helst och bara kan låta det vara

så. Respektlöst är när man inte tas på allvar. Om man tillräckligt ofta får höra att man inte kan något, tror man till slut på det själv också.

Hur känns det när man inte känner sig tagen på allvar eller blir respektlöst behandlad?

Christina: Man blir ledsen.

Benedikt: Eller arg också (alla kopplar till berättelsen, där Petrovka var mycket arg eftersom hon så ofta blev missförstådd.)

Varför tror ni att det är så viktigt att prata med varandra?

Benedikt: Jag tycker att kommunikation är mycket viktigt så att man vet vad den andra tänker om en.

Uwe: Måste man veta det? Jag har lärt mig averfarenhet att det är helt oviktigt vad andra tycker om en. För det är mitt liv, inte deras. De andra känner inte till min bakgrund. Ofta är det så att jag har en plan för vad jag vill göra och sedan kommer någon som säger ”det kan du inte”. Men varför kan jag inte det, om jag tror att jag klarar det? Då är det helt enkelt dåligt när någon säger: ”det kan du inte”. Den personen saknar förmodligen relevant input. Input kommer bara genom kommunikation.

Benedikt: Eller så saknas fingertoppskänslan.

Hur kan man uttrycka sig?

Benedikt: Till exempel genom mimik.

Willi: Uttala vad man känner och tänker. Och det beror också på tonen man talar i.

Benedikt: Jag har kommunicerat med Kenny genom ”ögonspråk”. Mimik och kroppsspråk är också viktigt för att förstå varandra bättre.

Katharina: När man tittar på varandra visar man också respekt och intresse.

Uwe: Det finns också fall där ögonkontakt inte är så viktigt. Det kan t.ex. vara fallet med autistiska personer. Många tycker det är obehagligt att hålla ögonkontakt. Då kan det räcka att bara vara fysiskt vänd mot personen. På så sätt kan man också visa intresse. Det är svårt att prata med någon som vänder sig helt bort. Då bryts kommunikationen. Med Katrin sker kommunikationen till exempel mer genom mimik. Hon kan dock inte hålla huvudet uppe så länge. Jag märker då att hon blir trött och byter till ett annat kroppsspråk.

Vad är era bästa tips för att umgås med varandra?

Benedikt: Ta sig tid och lyssna på varandra. Jag gillar inte när någon bara säger ”ja ja ja” och redan är någon annanstans i tankarna. Då känner man sig inte uppskattad.

Vad är viktigt för dig när någon pratar med dig?

Willi: Att man använder kroppsspråk.

Katharina: Att man behandlar mig med respekt. Och att man visar att man är intresserad av vad jag säger.

Uwe: Kort sagt, tydlig kommunikation. För det första, att man kommer till saken och inte pratar runt det länge. För det andra, att man inte bara använder floskler. Som till exempel att fråga hur man mår och sedan bara gå vidare. Jag har vant mig vid att svara ”det berättar jag för dig om du stannar”.

Benedikt: Jag har också upplevt att jag pratar på, fast jag inte alls har någon lust.

Finns det människor, platser eller situationer där ni känner er bättre förstådda?

Uwe: Jag upplever det ganska ofta när personer med funktionsnedsättningar umgås med varandra och till exempel inga vårdare eller föräldrar är närvarande. Då sker samtal ofta på en helt annan nivå. Jag har också upplevt hur personer som får stöd är mycket mer självständiga så fort auktoritetspersonen inte är närvarande.

Vad kan vi som vårdpersonal göra för att möjliggöra en mer uppmärksam och bättre kommunikation?

Uwe: Jag tror att det är ett större problem. Jag tror att om vårdaren skulle ta sig tid (att fokusera på individen), skulle en förbättring vara möjlig hos nio av tio vårdare. Men om tiden saknas – av vilka skäl det än må vara – då blir det svårt, då kan vårdaren inte heller

lyckas. Det betyder inte att vårdaren är en dålig person. Den som lider är dock den funktionsnedsatta personen. Många konflikter och oönskat beteende från klienter kan också härledas till när vårdare inte vet tillräckligt om vad den stödbehövande personens exakta behov är och hur man ska hantera det. Även om det är oavsiktligt kan det leda till att en person som behöver stöd visar ännu mer oönskat beteende på grund av frustration.

Katharina: Det är mycket trevligare, och det gör skillnad om vårdare pratar med dig på samma nivå istället för att se ner på dig som på ett barn.

Benedikt: Kemin måste stämma.

Katharina: Det borde inte finnas någon maktobalans mellan oss.

Uwe: Om du har ett sådant jobb, var snäll och ta reda på vilka människor du har att göra med och var problemen ligger.

Vad kan ni själva göra för att behandla varandra med omtanke?

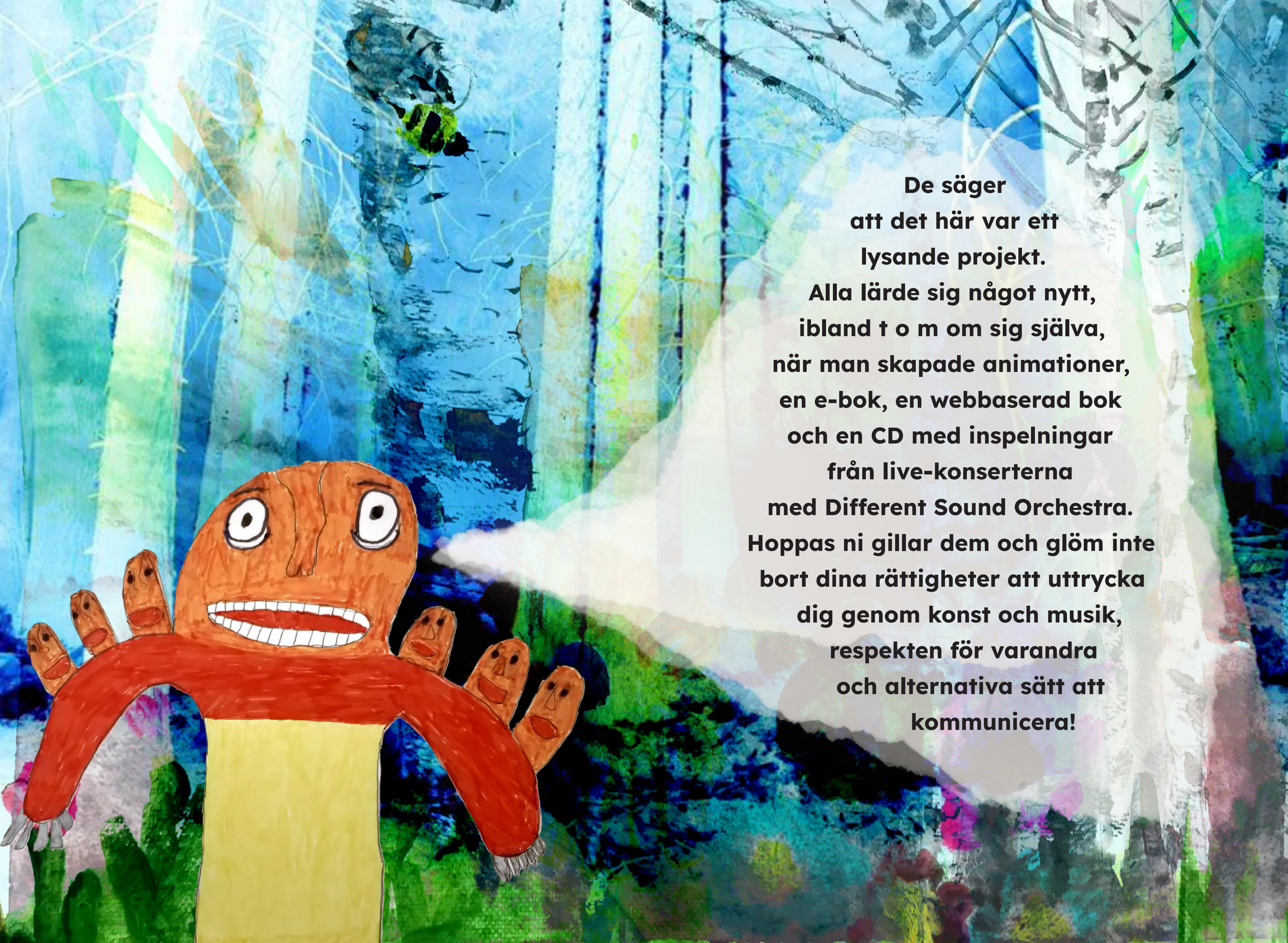
Uwe: Först och främst möta varandra utan fördomar.

Katharina: Försäkra sig, genom att fråga vad som är okej i umgänget och vad som inte är det. Till exempel om det är okej att nia eller dua. Jag tycker det är oartigt att bara säga du utan att fråga om lov först.

Willi: Vara artig och vänlig.

Uwe: Från 18 års ålder är du en vuxen person, oavsett om du har en funktionsnedsättning eller inte, och du har rätt att göra och låta bli vad du vill. Då först kommer du att märka och lära dig vad som är bra för dig och vad som inte är det.

**De säger
att det här var ett
lysande projekt.**

**Alla lärde sig något nytt,
ibland t o m om sig själva,
när man skapade animationer,
en e-bok, en webbaserad bok
och en CD med inspelningar
från live-konserterna
med Different Sound Orchestra.
Hoppas ni gillar dem och glöm inte
bort dina rättigheter att uttrycka
dig genom konst och musik,
respekten för varandra
och alternativa sätt att
kommunicera!**

4. Animation ”Vasen som ville sjunga opera”

Den animerade ”Vasen som ville sjunga opera” är ett annat resultat av projektet Different Sounds. Allas rätt att vara konstnär är ett centralt tema. Konstnärer från Medis 5 (Sverige) skapade berättelsen och grafiken. Sprak Orchestra och Remont Pomp spelade in musiken som används i filmen. Animationen har också en berättarröst som hjälper oss att förstå handlingen. Du kan hitta animationen på fyra språk: engelska, polska, svenska och tyska.

Animationen med grafik och text som tillhandahållits av deltagare från Medis 5 skapades av Konrad Kulczyński och Grażyna Grigall – Kulczyński Filmlab.

Här kan du se den sjungande vasen på denna sida:
www.differentsoundsproject.com/animation

5. Different Sounds Orchestra – konserter

Different Sounds Orchestra träffades i Polen, Sverige och Tyskland där vi spelade och uppträdde med sammanlagt sex konserter. Varje land hade en unik inriktning. I Polen bjöd vi in en speciell gäst – Mikołaj Trzaska, känd frijazzsaxofonist från Gdańsk. I Sverige medverkade Mathias Danielsson, hyllad pedal steel-spelare från Stockholm och i Tyskland spelade vi på den första prideparaden någonsin i Bad Homburg.

Vi spelade in våra konserter i Gdańsk, Warszawa (2023) och Stockholm (2024). Du kan lyssna på albumet på Bandcamp och alla streamingplattformar. Vi kommer även att producera CD-skivor i begränsade upplagor.

Länk till Different Sounds Orchestra på Bandcamp:
www.differentsoundsorchestra.bandcamp.com

6. Different Sounds som multimedial e-bok

Boken ”Different Sounds” finns också som en webbaserad bok.

Berättelser, intervjuer, bilder och animationer är utformade för digitala medier.

Du kan läsa den på dator, surfplatta och mobiltelefon.

Länk till e-bok:

www.differentsoundsproject.com/multimediae-book

7. Different Sounds som e-bok

Boken "Different Sounds" finns också som e-bok.
Den finns på digitala tjänster som Amazon
Kindle, Nook och andra e-boksplattformer.

Länk till e-bok:

www.differentsoundsproject.com/e-book

8. Partnerorganisationer

PSONI, Gdańsk-avdelningen, Polen

Den Polska Föreningen för Personer med Intellectuell Funktionsnedsättning (PSONI) i Gdańsk strävar efter lika möjligheter för personer med intellektuella funktionsnedsättningar (PwID). Organisationen arbetar för att skapa förutsättningar där deras rättigheter respekteras, vilket leder dem mot aktivt deltagande i samhällslivet och stödjer deras familjer.

Vår organisation är en välgörenhetsbaserad, icke-vinstdrivande förening som verkar inom den offentliga sektorn. Den grundades enligt polsk lag och registrerades i det Nationella Domstolsregistret i februari 1992. Våra mål uppnås genom olika former av stöd för familjer. PSONI driver olika center såsom: dagverksamhet – Centrum för Tidig Intervention, specialskolor,

www.psoni.gda.pl

www.facebook.com/remont.pomp.zespol

8. Partnerorganisationer

verkstäder för arbetsterapi, dagliga aktivitetscenter, BIZON-kontorsarbete, stödboenden, assistansstödscenter, Europeiskt Kulturutbildningscenter för PwID och konstutbildnings- och volontärcenter.

På dessa center kan du hitta Vita Activa-orkestern eller musikbandet Remont Pomp, samt festivalen "World Not Known Enough" som är dedikerad till PwID. Vi har också lokala och internationella volontärrörelser som har funnits i 20 år.

PSONI:s mål är att stödja ett självständigt liv i alla åldrar och på alla nivåer av funktionsnedsättning. Föreningen erbjuder olika center och aktiviteter med målet att stötta dem genom alla faser i deras liv. PSONI samarbetar också i många internationella projekt med fokus på vuxenutbildning inom Erasmus+.

8. Partnerorganisationer

Medis 5, Stockholm, Sverige

Medis 5 är en daglig kulturverksamhet där vi skapar konstnärliga, visuella, musikaliska, poetiska och pedagogiska evenemang.

Musiker, fotografer, konstnärer, skådespelare, sångare, författare, webb-designers, animatörer och filmskapare arbetar tillsammans. Vi sätter upp scenframträdanden, konstutställningar och producerar filmer. Vi skriver texter, komponerar musik, skapar musikvideor och mycket mer.

För oss är det viktigt att varje deltagare tar ansvar för sin egen del i det vi presenterar. Vår personal är utbildad inom de områden vi arbetar med och stöttar utvecklingen av våra projekt. Framför allt har vi roligt när vi delar med oss av vår kunskap och arbetar tillsammans för att nå gemensamma mål.

Vår ambition är att skapa pedagogiska, kreativa och minnesvärda produktioner som når en bred publik.

MEDIS5.
sensus

www.medis5.org

8. Partnerorganisationer

Internationaler Bund (IB), Oberursel, Tyskland

Internationaler Bund (IB) är en av de största tjänsteleverantörerna i Tyskland inom ungdoms-, socialt och pedagogiskt arbete, med över 14 000 anställda. Organisationen stödjer människor i alla åldrar, med eller utan funktionsnedsättningar, att leva självständiga liv oavsett ursprung, religion eller livsåskådning. IB utvecklats till en stor organisation med nästan 900 anläggningar på 300 platser i Tyskland. Dess ledord, “Stärka mänskligheten”, är en drivkraft för dess arbete och engagemang för socialt ansvar och integration.

Den Internationella Federationen (IB) grundades 1949. Genom sina ungdomshus gav organisationen tiotusentals föräldralösa, hemlösa och arbetslösa unga människor efter andra världskriget tak över

www.internationaler-bund.de

8. Partnerorganisationer

huvudet, utbildning och nya framtidsperspektiv. Idag är Internationaler Bund en stor och kraftfull organisation med decennier av erfarenhet. Den stödjer människor i svåra livssituationer och tar ett stort samhällsansvar. IB driver nästan 900 anläggningar på 300 platser i Tyskland, inklusive egna skolor och universitet.

9. Tack

Vi vill uttrycka vår djupaste tacksamhet till **Jennifer Nichole "Nikki" Evans**. Ditt bidrag till projektet var ovärderligt. Ditt samarbete med deltagarna, ditt engagemang för berättande och intervjuer har gjort ett betydande avtryck. Empati, uppmärksamhet och fullt engagemang präglar denna publikation. IBeees-teamet är också tacksamma för möjligheten att få spela och dela den entusiasm som alltid varit en del av din personlighet! Tack för tiden du gav oss och allt du gjorde under våra internationella möten. Resan går vidare.

Vi vill också tacka våra gästartister. Under konserterna i Polen (19 maj 2023 i Gdańsk och 20 maj 2023 i Warszawa) hade vi äran att uppträda med saxofonisten **Mikołaj Trzaska**. I Sverige (23–24 februari 2024 i Stockholm) hade vi privilegiet att spela

9. Tack

tillsammans med **Mathias Danielsson** på pedal steel guitar. Tack vare dem kunde Different Sounds Orchestra utöka sitt konstnärliga och sociala genomslag, vilket är en av våra högsta prioriteringar.

Den 20 maj 2024 var konserten med Different Sounds Orchestra en del av 60-årsjubileet för **Polens Förbund för Personer med Intellectuell Funktionsnedsättning**. Vi är tacksamma för inbjudan och glada över att ha fått vara en del av ett så viktigt evenemang.

Tre ideella organisationer ansvarade för att skapa materialet för publikationen, men boken, e-boken och den multimediala demoversionen sammanställdes av förlaget **”Wydawnictwo w Podwórku.”** Vi uppskattade verkligen det samarbetet.

9. Tack

Boken Different Sounds finansierades av **EU**. Detta stöd gjorde det inte bara möjligt att skapa innehållet utan också att genomföra sex konserter i tre länder. Vi är tacksamma för denna möjlighet och det framgångsrika partnerskapet.

Vårt varmaste tack till **Jarek**, initiativtagaren till projektet. En mycket skicklig pedagog som kan lyfta det bästa hos varje individ och på kort tid skapa ett team av oss alla. Vi har lärt oss mycket och har haft en fantastiskt kreativ tid tillsammans!

Tack till **PSONI-teamet** för musiken, det kreativa skrivandet, grafiken och animationerna samt för att ni tog emot orkestern i Gdańsk. PSONI involverade många deltagare i att skapa innehållet, men även **anställda och volontärer från PSONI** gjorde ett anmärkningsvärt arbete. Tack för era insatser.

9. Tack

Tack till **Medis 5** för musiken, skrivandet, inspelningarna, målningarna och logotypen. Och även till alla medarbetare på Medis 5 för att ni hjälpte till med service, logistik och riggning under vår tid i Stockholm! Dessutom vill vi tacka **Sensus** för repetitionslokalen vi fick använda under veckan.

Tack till **IB** för lagandan, musiken och berättelserna, samt stödet från personal och deltagare under projektet — särskilt under veckan i Oberursel.

Vår tacksamhet riktas också till **Oberurseler Werkstätten**, som välkomnade oss på scenen i deras lokaler med en entusiastisk publik under vår första konsert i Tyskland.

9. Tack

Tack även till organisationsteamet bakom den **första prideparaden i Bad Homburg** för att ni bjöd in oss att framträda. Det var en stor ära att delta i denna färgstarka, inkluderande och glädjefyllda stadsfest.

Slutligen vill vi rikta ett särskilt tack till alla **författare** av berättelserna, grafiken och intervjuerna (PSONI, Medis 5 och IB). Different Sounds skapades för er. Utan stöd från otaliga anställda skulle detta projekt inte ha varit möjligt. Vi är tacksamma för alla som deltog i projektet och för de oräkneliga antalet timmar ni lagt ner. Different Sounds klingar tack vare er alla.

Kontaktperson: jaroslaw.marciszewski@psoni.gda.pl